

Drugi članki ali sestavki / 1.25

ETNOLOGIJA JE NAČIN ŽIVLJENJA

Uvodnik je pomemben in hkrati formalen del vsake periodične publikacije ter najbrž tudi odraz sposobnosti izražanja in »pismenosti« vsakega urednika; ob prevzemu »položaja« glavne urednice Glasnika SED se mi je ta del zdel najtežji – kar tudi je. Moji predhodniki so v uvodnikih zapisali veliko različnih misli, nekaj osebnih, večino pa povezanih z urejanjem Glasnika in vsebino posamezne številke, nekaj tudi izrazito strokovno in znanstveno tehtnih. Uvodnik tokratne številke »izpod tipk računalnika« glavne urednice lahko uvrstimo med osebne, vendar tesno povezane z našo stroko.

Nosilni članek te številke je zagotovo intervju – pogovor z Murkovim nagrajencem za leto 2002, prof. dr. Janezom Bogatajem. V uvodniku objavljam nekaj okoliščin in obrobnih ter za navedeni članek »nepotrebnih«, vendar zanimivih podatkov in misli.

S prof. dr. Janezom Bogatajem sva se za Glasnik SED pogovarjala v torek, 29. 6. 2004, od 10.15 do 11.45, na poti od Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo do bližnjega lokala, v lokalu in na poti nazaj. Iskanje prostega (pravega) termina seveda ni bilo preprosto. Profesor je zelo zaseden in tudi jaz ne morem iz Brežic kar »na hitro skočiti« v Ljubljano. Pri usklajevanju so nama pomagale elektronska pošta, pozne večerne ure in prijaznost hitrih in kratkih profesorjevih odgovorov. Od aprila, ko sem mu poslala prvo pošto, do konca šolskega leta, ko sva se srečala, sem hkrati upala, da bo intervju s prof. dr. Bogatajem pogumno uresničil kdo drug. Dan je bil določen, v moje spanje so se že vpletale sanje o pogovoru, prebrala sem vse intervjuje, ki sem jih uspela dobiti v svojem kraju (intervju iz Jane št. 12 od 22. 3. 1994, str. 20-21, so v brežiško knjižnico poslali iz Ljubljane), o dilemi, kaj in kako se pogovarjati s svojim profesorjem, ki »vse ve in zna«, sem malo »pojarmrala« kolegicam etnologinjam in se v torek z vso opremo in napisanimi vprašanji odpeljala v Ljubljano. Profesor je dovolil snemanje z diktatomom (s tistim, s katerim hodim po terenu že od študentskih dni in je še na »navadno« avdio kaseto), tako da je odpadla moja skrb o zmožnostih »pravilnega« zapisovanja pogovora. Dovolil je tudi

fotografiranje, na katerega pa sem med zanimivim (živim) pogovorom skoraj pozabila. Tako sem ga fotografirala šele takrat, ko se mu je že mudilo na zagovor doktorata in je ob pogledu na digitalni fotoaparatus (tega pa imam!) komentiral samo »saj je v redu«. Pripomnila sem, da mi je všeč njegova fotografija v Delu (Delo, št. 106, 10. 5. 2003, Sobotna Priloga, 20-21), kjer so ga »ujeli« z značilno dvignjenim kazalcem leve roke, ki je nam – njegovim študentom – zelo znan, in ne pomeni grožnje, temveč podkrepitev pomembnih in ključnih besed, ki naj nam ostanejo v »trajnem spominu«.

Čeprav sva se med potjo »na kavo« že pogovarjala o Glasniku, me je, ko sva sedla, najprej vprašal: »Zakaj imate že vi to?« Takoj sem mu predstavila nekaj uredniških idej, med njimi rubriko Iz oči v oči, ki naj bi bila stalnejša, v njej pa želimo med drugim objavljati pogovore z vsakoletnimi Murkovimi nagrajenci. V letošnji prvi številki nam to ni uspelo, druga številka Glasnika SED 2004 pa je tematsko usmerjena v pregled dogajanja v stroki na področju znanstvenih in strokovnih publikacij, ki jih je v veliki meri oblikoval, sooblikoval in soustanavljal (Knjižnica Glasnika SED) tudi prof. Bogataj, tako da intervju zagotovo sodi prav v to številko. Po tej obrazložitvi je odgovoril: »Ja, super.« Ko pa sem »potarnala« še o svojih uredniških naporih, da bi za intervju z njim »nahecala« katerega od bolj eminentnih etnologov oziroma tistih, ki sodijo v vrh stroke in so mu na neki način bližje, me je seveda potolažil in spodbudil ter dodal, da je tako zaradi moje neobremenjenosti še boljše in da je počaščen, ker skupaj sediva ob kavi. Pogovor sem načrtovala kot intervju, v katerem bi spraševala in čimmanj komentirala, vendar sem zavestno in kljub pripravljenim vprašanjem raje sledila njegovim besedam.

Predmet (fokus) pogovora je bil način življenja preučevalca in razlagalca načina življenja, pomen Murkove nagrade, njegovo delo na raznovrstnih področjih s poudarkom na pedagoškem in strokovnem delu, vlogi etnologije in njene aplikativnosti (uporabnosti) v sodobnosti, aktivno delovanje v SED in mnenje o strokovni znanstveni pub-

likaciji – Glasniku SED, ki ga je urejal med letoma 1975 in 1981.

V kolikšni meri mi je uspelo »izbrskati« njegove poglede na zastavljene teme, je stvar analize objavljenega članka. Ob transkripciji pogovora sem odkrila veliko »lukenj«, ki bi jih kot spraševalka lahko bolje zapolnila in »izkoristila«. Etnologi smo večji pogovorov z različnimi informatorji, vendar nismo novinarji in v svoj koncept vključujemo tudi misli in smeri, ki nam jih nakažejo naši sogovorniki. Upam, da je »prevod« najinega pogovora v članek, objavljen na naslednjih straneh, predvsem etnološki in hkrati dovolj novinarski. Učenje »novih veščin« pa, čeprav je to že kar stereotip, se nikoli ne neha in tako je pred Vami tudi rezultat moje prve uredniške naloge, ki ni pomenila branje in komentiranje prispelih člankov, prijave na razpis za financiranje, pisanje poročila za financerje, dogovarjanje za pripravo tiska in tisk, korekture prvega natisa ali pošiljanje pošte, ko v Brežicah najmanj dve uri štejem in prekladam Glasnike ter nanje lepim naslove in pritiskam štampljko Poštšina plačana pri pošti Brežice ter vzbujam nemalo pozornosti someščanov. Z naštevanjem nekaj svojih nalog nisem hotela poudarjati svoje delavnosti in pomembnosti – zelo dobro poznam delo drugih članov uredništva in odgovorne urednice – hotela sem le poudariti novo izkušnjo in »novinarsko« neveščost. Ob predaji uredništva je dr. Naško Križnar poudaril pomen rubrike Iz oči v oči in delo uredniškega odbora tudi na področju priprave in izvedbe pogovorov s kolegi in z drugimi strokovnjaki. Prva naslednja priložnost bo prva številka letnika 2005, ko bomo z objavo pogovorov z dosedanjimi predsedniki novega – združenega – Slovenskega etnološkega društva ali z njihovimi besedili obeležili društvenih trideset let.

Na poti do Zavetiške 5 sva s prof. Bogatejem klepetala še o zanimivih evropskih »kuharskih« projektih; povedal je, da je samo on za predstavitev knjige izbral dve kuharici, vsi ostali pa kuharje ...

Etnologija je njegov način življenja ...

Alenka Černelič Krošelj
glavna urednica

